

In samenwerking met Yayasan EcoNusa lanceerde de Molukse NGO Moluccas Coastal Care (MCC) eerder dit jaar een nieuw programma voor jongeren, genaamd *School of Eco Diplomacy: Kewang Muda Maluku*. MCC wordt al sinds 2017 geleid door inspirator Teria Salhuteru Sitanala uit Ambon.

Op het kantoor in Talake (Ambon) stelde Jamie Schaduw in opdracht van Marinjo haar een aantal vragen over dit nieuwe programma.

Kewang Muda Maluku: 'Draag ook de Kewang-spirit uit!'

TEKST • JAMIE SCHADUW

Voor degenen die jou niet kennen, wie is Teria ook alweer? 'Ik ben Teria Salhuteru Sitanala en oprichter van Moluccas Coastal Care op Ambon. MCC is een NGO die zich inzet voor de bescherming van onze Molukse kustlijnen, de ecosystemen en kleine eilandgemeenschappen. In 2017 zijn we begonnen als grassroots-beweging met bewustwordingscampagnes, verschillende "beach cleanups" in de baai van Ambon, maar ook met het herplanten van mangrovebossen. Inmiddels zijn wij ook te vinden op de Banda-eilanden. Het is onze missie om als jonge generatie onze natuurlijke leefomgeving te beschermen, zodat de voedselzekerheid in de toekomst ook gewaarborgd blijft.'

Waarom communiceer je met twee achternamen op sociale media?

'Salhuteru is mijn vaders familienaam en is afkomstig uit Latuhalat; Sitanala is de achternaam van mijn moeder en is afkomstig uit Suli. Beiden stammen af van raja-families. Het is belangrijk dat we van elkaar weten waar we vandaan komen, maar ook wat de betekenis is van je naam - en daarmee de functie van jouw familie in de kampong. Het is deel van je identiteit. Veel generatiegenoten weten dit al niet meer. Ik ben trots op mijn familienamen.'

Wat is het grootste verschil tussen MCC van vijf jaar geleden en nu?

'We bestonden toen nog uit een kleine groep van vijf personen. Inmiddels is de groep een stuk groter en hebben we zelfs onze eigen stafleden en vrijwilligers hier in Ambon en op Banda. Daarmee is ons bereik groter geworden. Wat begon in Poka, bereikte vervolgens andere eilanden en zelfs het internationale publiek. Dit is niet makkelijk, want in de basis moet je trouw blijven aan elke kleine actie of inspanning. Tegelijkertijd moeten we nu ook verantwoording afleggen voor grotere projecten over onze leefomgeving.'

Teria Salhuteru Sitanala, oprichter Moluccas Coastal Care.

Welke feiten moeten wij kennen over de staat van de Molukse zeeën?

'Mensen weten waarschijnlijk wel dat onze zee rijk is. Bijvoorbeeld de Bandazee, die het diepst is in heel de regio. We vergeten soms alleen dat het ecosysteem kan worden verwoest, als we er niet goed voor zorgen. De zee zit vol met vis, is het idee, en we blijven gewoon door vissen. We vangen alle maten vis, groot en klein, waarvan sommige nog niet volgevoerd zijn. Er is dan geen volgende generatie meer. Dit geldt

niet alleen voor de zee, maar ook voor het land. Als de mens niet kan zorgen voor het land en de zee, dan leidt dit tot verwoesting. We moeten als mensen dan ook slim omgaan met het beheren van natuurlijke hulpbronnen.'

Kun je in je eigen woorden uitleggen wat Adat Sasi is?

'In internationale termen gesproken hebben we het tegenwoordig over "Duurzaamheid" of "Conservation". Onze voorouders op Maluku, maar ook in Papua hadden hier al hun eigen regels voor. Dit noemen we Sasi. Op het land hebben we bijvoorbeeld "Sasi Kelapa", waarbij je na het aflopen van de Sasi pas kokosnoten mag oogsten. Die regels zijn zeer belangrijk, want MCC probeert het op dit moment ook op Banda. Vroeger was daar nog Sasi, op de Lease-eilanden heb je het nu nog hier en daar. We moeten dit weer terugbrengen. Conservation en Sasi betekenen eigenlijk hetzelfde, maar we leren soms niet van het verleden en de traditionele systemen die gewoon werkten. Voor mij is Sasi enorm belangrijk, omdat het de balans van onze ecosystemen bewaakt. Als je gaat oogsten, kun je veel meenemen, maar daarna moet je er gewoon vanaf blijven.'

Is er ook iemand die de Sasi leidt?

'Ja, die persoon noem je de Kewang. Mijn grootste inspirator is Opa Elly Kisyade (72), de Kewang van land en zee uit de negri Haruku. Kewang komt van het woord "ewang" dat betekent "ke hutan" (naar het oerwoud). Ondanks dat er in Latuhalat bijvoorbeeld geen Kewang meer is, zorgt Opa Elly voor de spirit van een Kewang via Moluccas Coastal Care.'

Wat houdt het programma 'Kewang Muda Maluku' precies in?

'Ik heb Opa Elly ooit ontmoet in Haruku. Ik stelde hem toen de vraag wat zijn wensen precies waren voor de toekomst. Hij zou graag zien dat jongeren zich ook gaan gedragen als een Kewang. Niet zozeer direct volgens de adatstructuur, want hiervoor is je familienaam bepalend. Maar meer voor de ziel en levenswijze van een Kewang. Die kan namelijk iedereen omarmen. Vandaaruit ontstond het idee om met jongeren aan de slag te gaan. Met het programma *Kewang Muda Maluku* (Molukse Kewang Jongeren) creëerden we een school op Banda samen met EcoNusa. Opa Elly werd de eerste spreker om ons te leren over zijn 72 jaar ervaring als Kewang. We begonnen met het werven van geïnteresseerde jongeren om voor een kampeertrip van vijf dagen naar Banda te komen en te leren over Sasi. Er waren ook docenten van de studies rechten, visserij en landbouw betrokken bij het programma. De deelnemers kwamen uit Haruku, Aru, Tual, Banda, Kota Ambon en zelfs West-Nusa Tenggara. Daarmee houdt de Kewang-spirit niet op bij Opa Elly, maar hebben we die verspreid over meerdere eilanden. Het doel van dit programma is dat, hoewel nieuwe generaties het druk hebben met hun werk of dagelijkse activiteiten, ze ook denken aan de natuur en leefomgeving.'

Waarom is dit precies nu in 2022 zo belangrijk?

'Na twee jaar COVID pakten mensen het leven weer in een sneltreinvaart op. Alles moest weer gebeuren. Ik vind dat er een zekere controle moet zijn over onze natuurlijke hulpbronnen. Er moet iemand gaan over het afvalprobleem en bijvoorbeeld de mangrovebossen. Onze Kewang Muda's kunnen hierover online campagnes voeren, maar ook educatie verzorgen op scholen. Het is daarom belangrijk dat de ecosystemen beschermd blijven en de nieuwe generaties

Opa Elly Kisyade, Kewang Haruku.

hierover leren. Het moet niet zo zijn dat zij in de toekomst aan mij vragen: "Oma Teria, hoe zien mangroves er ook alweer uit?" Straks zijn ze gekapt of wordt daar niet meer voor gezorgd, terwijl de vis en ons mooie koraalrif verdwijnen. Ik hoop dat iedereen uiteindelijk de Kewang-spirit vanuit zichzelf meedraagt.'

Hoe kunnen wij Moluccas Coastal Care of 'Kewang Muda Maluku' helpen?

'Wij staan open voor iedereen en je kunt ons contacteren via sociale media of hier direct op kantoor in Talake, Ambon. Zie het alleen niet als helpen, maar als een verantwoordelijkheid die we met ons allen dragen. Dit geldt ook voor andere thema's in je eigen negri, zoals educatie, gezondheid en natuur.'

Heb je nog een speciale boodschap voor Marinjo-lezers? 'Laten we elkaar helpen en oog hebben voor wat er nog nodig is in Aru, Maluku Barat Daya, Tual en Lease. Niet alleen op het gebied van natuur, maar ook andere terreinen. Er wordt altijd gezegd dat wij arm zijn, terwijl onze regio eigenlijk zo rijk is. Laten we daarom ons menselijke kapitaal verder ontwikkelen. Tegen de derde generatie Molukkers in Nederland wil ik zeggen dat je welkom bent om met ons samen te werken - hier ter plaatse of in Nederland. Samen komen we er wel, zolang het op basis van vertrouwen is.'

Foto's: Moluccas Coastal Care ©